

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Grzegorz Pastuszko

SSN Mirosław Sadowski (sprawozdawca)

w sprawie z protestu G.D.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 10 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Grzegorz Pastuszko Joanna Lemańska Mirosław Sadowski

UZASADNIENIE

Pismem datowanym na dzień 28 maja 2025 r. G.D. wniósł protest wyborczy o stwierdzenie nieważności wyborów Prezydenta RP – dotyczących I tury wyborów przewidzianych na dzień 18 maja 2025 r., wskazując na naruszenia prawa mogące mieć wpływ na wynik wyborów lub naruszać konstytucyjne zasady demokratycznego państwa prawa.

Kolejno pismem datowanym na dzień 3 czerwca 2025 r., wniesionym w ustawowym terminie do wniesienia protestu, wnoszący protest uzupełnił część braków formalnych, wskazując swój nr PESEL. Wnoszący protest zmodyfikował także część zarzutów oraz żądań.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 129 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. 1997 Nr 78, poz. 483 ze zm.) wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta RP na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb przeprowadzania wyboru Prezydenta RP oraz warunki ważności tych wyborów określa ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2025, poz. 365, dalej: „k.wyb.”).

Zgodnie z art. 321 § 1 k.wyb., protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Stosownie do art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321. Niedopuszczalne jest przywrócenie terminu do wniesienia protestu.

Uwypuklenia wymaga, iż nadanie protestu w placówce operatora zagranicznego nie jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego. W tym zakresie, wobec obowiązywania w regulacjach prawa wyborczego własnych rozwiązań (art. 241 k. wyb.), nie znajduje zastosowania art. 165 § 2 k.p.c. Data nadania pisma u operatora zagranicznego (w tym podmiotu z państw UE) nie wiąże się z fikcją prawną wpłynięcia pisma do Sądu Najwyższego. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego (postanowienie Sądu Najwyższego z 12 marca 1978 r., IV CZ 130/78; postanowienie Sądu Najwyższego z 22 września 1999 r. I CKN 672/99), datą równoznaczną z wniesieniem pisma procesowego do sądu polskiego w przypadku nadania go w zagranicznym urzędzie pocztowym jest data jego wpłynięcia do polskiego urzędu pocztowego. To stanowisko orzecnicze nadal pozostaje aktualne w odniesieniu

m.in. do nadanych u zagranicznego operatora pocztowego protestów wyborczych lub referendalnych (obecnie jest ono natomiast, w związku brzmieniem art. 165 § 2 k.p.c., nieaktualne w przypadku pism przedkładanych w procesie cywilnym pochodzących z państw członkowskich UE). Tym samym datę wniesienia do Sądu Najwyższego protestu wyborczego nadanego u zagranicznego operatora pocztowego, określa data jego wpłynięcia do polskiej przestrzeni prawnej (przejęcia go przez operatora krajowego wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe).

Ponadto, jeśli protest wyborczy składa osoba przebywająca za granicą lub na polskim statku morskim protest musi dodatkowo zawierać oznaczenie pełnomocnika zamieszkałego w Polsce lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w Polsce wraz ze wskazaniem ich adresów.

Przechodząc do oceny przedmiotowego protestu należy wskazać, że niniejszy protest wniesiony został przeciwko ważności wyborów w odniesieniu jedynie do I tury wyborów na Prezydenta Rzeczypospolitej. Co do zasady przepisy prawa obowiązującego nie sprzeciwiają się takiemu zakresowi protestu.

G.D. nadał pierwotnie przedmiotowy protest za granicą za pośrednictwem operatora zagranicznego w dniu 28 maja 2025 r., (data wejścia do polskiej przestrzeni prawnej w dniu 5 czerwca 2025 r., następnie uzupełnił go (ponawiając zarzuty i wnioski) pismem z 3 czerwca 2025 r. Przedmiotowe pismo wpłynęło do polskiej przestrzeni prawnej 6 czerwca 2025 r., a więc w ustawowym terminie. Jednakże wnoszący protest nie wskazał adresu i nie uzupełnił adresu, co skutkuje koniecznością przyjęcia, że wywiedzione do Sądu Najwyższego pismo procesowe obarczone jest nieusuwalnym brakiem formalnym.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy, działając na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb., postanowił jak w sentencji.

Grzegorz Pastuszko Joanna Lemańska Mirosław Sadowski
[a.]

